

Vsega priporočila vredno je tako ravnati tam, kjer ljudem maslo največi dohodek daje in da imajo čas s tem se ukvarjati.
Janez Borštnik.

Kmetijske, živinozdravske in podkovske šole v našem cesarstvu.

H kmetijskim šolam, v zadnjem našem listu imenovanim, je dostaviti še sledeče:

Na Šlezkem.

1) Deželna kmetijska šola v Kotzobendzu poleg Tičina, nemška, dveletna; 2) šola za strežnike sadnih vrtov v Oberhermsdorfu, nemška, enoletna; 3) šola za sirarstvo v Oberhermsdorfu, nemška, traja le nekoliko tednov.

Na Gališkem.

1) Kmetijska šola v Črnihovem s poljskim učnim jezikom, štiriletna; 2) deželna kmetijska šola v Dublanih s poljskim učnim jezikom, dveletna; 3) vrtnarska šola v Črnihovem s poljskim učnim jezikom, dveletna; 4) šola za odgojo vrtnarjev v Levovu s poljskim jezikom, štiriletna; 5) vrtnarska šola v Levovu s poljskim in nemškim učnim jezikom, dveletna; 6) šola za predivstvo v Grodeku, poljska, devetmesečna.

Gospodarske novice.

* *Velika fabrika, v kateri napravljajo suha jajca, je v St. Luisu v Ameriki. Taka jajca se dadó vsak letni čas dobro ohraniti in se prodajajo križem svetá, ker tudi dobra ostanejo, če se vozijo dolgo časa na ladijah po morji. Napravljajo pa ta fabrika suha jajca tako-le: Vsako jajce ogledajo najprej pri luči, ali je dobro; če je, ga vržejo v velik kotel, da se lupine ubijejo. Neka (centrifugalna) mašina loči beljak od rumenjaka enako tako, kakor centrifugalna mašina iz satorvja meče strd. Beljak zmešan z rumenjacom potem po posebnem načinu posuše v prah, ki je enak sladkorjevi moki, in v zabojih na prodaj gre. Jediti, s takimi suhimi jajci napravljene, so tako okusne, kakor če bi bile narejene iz frišnih. Kedar so jajca med letom najbolji kup, jih ta fabrika podela vsak dan 100 do 120.000. — Tudi na Angleškem in Nemškem so že začeli skušnje delati z napravo suhih jajc.*

* *Koliko goveje živine Rusija prodá v tuje dežele, se razvidi iz poročil statističnega centralnega komiteta v Petrogradu. Na Ruskem — pravi to poročilo — je blizo 29 milijonov glav goveje živine; poprek se na 100 prebivalcev šteje 37 goved. V južnih krajih Rusije pa je goved še veliko več. Vsako leto več se*

množi izvoznja Ruske goveje živine v tuje dežele. Tako, na priliko, se je od leta 1850—1860. vsako leto prodalo za najmanj 1 milijon rubljev, 1869. leta že za 8 milijonov in leta 1875/6 za 12 milijonov rubljev. Cena te klavne živine se po različnih plemenih spreminja od 40 do 80 goldinarjev. Prodá se pa Ruske goveje živine v Nemčijo 45 odstotkov, v Avstrijo 43 odstotkov, v Turčijo in Rumunijo 11 odstotkov, le 1 odstotek pa v druge dežele. — Surovega masla se iz Rusije izvozi vsako leto okoli 6 milijonov funtov. — Rusija po takem veliko živeža daje Avstriji!

Gospodarske skušnje.

* *Po mokroti zaduhlemu žitu se prežene duh po plesnivosti, če se tako žito zmeša z ogeljnim prahom. Tako z ogljem zmešano naj ostane žito 2 do 3 tedne na ne premrzlem pa tudi ne prevročem kraju, potem pa oglje s čistilno mašino odloči. Duh po plesnobi se s tem ravnanjem skor popolnoma odpravi.*

* *Kako posušiti v žitnici mokro spravljeno žito? Skušnje učijo, pa tako: Okoli žita naj se postavi živega apna v več korbah, ki se s papirjem pokrijejo. Živo apno tako požrešno srka mokroto iz žita, da se kmalu posuši, če je vreme suho. Ko je žito suho postalo, razpade živo apno v prah in postane vgašeno apno, ki se dá dobro porabiti za mešani gnoj (kompost).*

Podučne stvari.

Varčnosti, varčnosti je treba pri gospodarstvu!

„Boljša je obvara, kot nemara“ — je dober slovensk pregovor; pa resničen je tudi nemšk pregovor: „krajcar moraš ti varovati, goldinar se sam varuje“. In res imamo skušinj na kupe, da je marsikdo z majhnim premoženjem začel, pa je po varčnosti (šparovnosti) v poznejih letih premožen gospodar postal, ker je gledal na vsako reč, da se ni nepotrebno tratila, poškovala, zgubila itd.

Revniše ljudi sicer pogostoma slišimo govoriti: „e, kaj bom šparal, vsaj se ne izplača, pri krajcarju šparati; ali imam ta par krajcarjev ali ne, je pač vse eno; reva ostane reva.“

Ta ugovor pa ni po vse resničen, ker dokaj skušinj kaže, da iz začetkom revni ljudje so postali po varčem gospodarstvu premožni, čeravno niso nič poddedovali, nič vkradli, nič v loteriji zadeli, nobenega „šaca“ ne izkopali.

Naj neverni Tomaži, da se z varčnostjo nič doseči ne dá, pogledajo to-le tablico, pa bodo videli, kako iz vinarja in krajcarja naraščajo goldinarji.

Kako se prihranjeno množi

na obresti (činže) po 5 od 10 naloženo v preteku več let:

Če se vsak dan prihrani:	v 1. letu		5 letih		10 letih		15 letih		20 letih		25 letih		30 letih		40 letih	
	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.	gold.	kr.
1 vinar	1	31	8	24	19	7	32	49	50	17	72	35	110	2	183	43
pol krajcarja	3	2	16	48	38	14	65	38	100	34	145	10	202	4	367	26
1 krajcar	6	5	33	36	76	30	131	16	201	9	290	20	404	10	734	51
1 groš	18	15	100	48	229	30	393	48	603	27	871	—	1215	30	2204	33
1 šestica	36	30	201	36	459	—	687	36	1206	54	1742	—	2422	—	4409	6
pol goldinarja	182	30	1008	—	2298	—	3938	—	6034	30	8710	—	12120	—	22045	30
1 goldinar	365	—	2016	—	4590	—	7876	—	12069	—	17420	—	24255	—	44091	—